

Η ΠΑΛΙΑ ΑΘΗΝΑ ΣΑΝΑΧΗ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά
την 11 'Απριλίου 1971
ήμέραν ΚΥΡΙΑΚΗΝ
καί Ώραν : 21.45-22.15

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν
ὁ ΚΩΣΤΑΣ ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ
καί ὁ ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ-
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδοῦν ἡ ΚΑΡΙΝΑ
Δ Ε Η Α Ρ Δ Ο Υ.

№ 111

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δέγαμε προχθές, ἀγαπητέ μου Δημήτρη, γιά τίς περιπέτειες τῆς πλατείας Κλαυθμῶνος καί κάποιος ἀμφοατής μας, μού τηλεφώνησε ὅτι πολύ θά τοῦ ἔρεσε ν' ἀκουγε τίς περιπέτειες τῆς πλατείας 'Ομονοίας... ἂν εἶχε βέβαια περιπέτειες...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐπορεύσε νά μήν ἔχη περιπέτειες ἡ πλατεία 'Ομονοίας ; 'Αφοῦ σήμερα τήν βλέπομε ὅλη κούφια ἀπό πάνω, γιατί στεγάζει τόν κεντρικό σταθμό τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου, φαντάζεσαι ὅτι ἔτσι ἦτανε πάντα ; Σκαμμένη σέ τέτοιο βᾶθος καί κούφια ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πολύ σωστά. "Ἐχεις ἀπόλυτα δίκαιο. Πρίν γίνῃ ὁ σταθμός τοῦ ὑπογείου σιδηροδρόμου, ἡ πλατεία 'Ομονοίας δέν θά ἦτανε κούφια ἀλλά μέ χῶμα συμπαγές.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιὰ νά εἰμαστε κιό σωστοί, ἄς μήν τήν ἀποκαλοῦμε ἐκεῖνη τήν ἐποχή πλατεία 'Ομονοίας...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Α λ λ ἄ ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πλατεία "Θωanos. "Ἐτσι λεγότανε ὅταν σχεδιάστηκε τετράγωνη αὐτή ἡ πλατεία.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τετράγωνη εἶπες ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ἡ πλατεία 'Ομονοίας ; - Παρντόν - ἡ πλατεία "Θωanos ; Τετράγωνη σχεδιάστηκε, τετράγωνη γαράχθηκε καί τετράγωνη ἔγινε. Πολύ πολύ ἀργότερα τήν κουτσουρέφανε καί τήν ἔκαναν στρογγυλή

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κάποτε μου έλεγες ότι η πλατεία 'Ομονοίας, πριν γίνει βέβαια πλατεία, ήτανε ο σκουπιδότοπος της 'Αθήνας...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν εποχή της Τουρκοκρατίας. Σκέψου ότι τότε, πριν από το 1834, όταν έγινε η 'Αθήνα πρωτεύουσα της 'Ελλάδος, ~~επειδή~~ όλα τ'α σπιτάκια του τόπου αυτού, μαζί με τις εκκλησίες του, ήτανε συγκεντρωμένα γύρω από την 'Ακρόπολη. Το μέρος που βρίσκεται σήμερα η πλατεία 'Ομονοίας, ήτανε μακριά από την πόλη κι'όπως ήτανε ένα πλατύ χαντάκι, το χρησιμοποιούσανε οι άθηναίοι για σκουπιδότοπο.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πολύ σωστά. Κι'αυτή η ιστορία είναι εκατόν σαράντα χρόνια πριν. Στά 1830 νά πουμε...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι, νά πουμε, εκεί ακριβώς τοποθετείται. Και πρόσεξε τώρα Γιάννη, νά ιδής τί γίνεται. Φάνει ο "Όθων στην νέα πρωτεύουσα, την 'Αθήνα, η οποία δεν έχει παρά καλυψόσκιτα, ελάχιστας διώροφους οικόδομες και αρκετές εκκλησίες. Τόν "Όθωνα τόν συνοδεύουν ο μεγαλύτερος αδελφός του Μαξιμιλιανός και ο βαυαρός αρχιτέκτων Γκούττενζον. Βλέπουν και οι δύο την άσολότητα του χώρου που λέγεται 'Αθήναι ή μάλλον έλέγετο : χώρα της 'Αθήνας, βλέπουν τ'α γκρεμισμένα σπίτια, τ'α σπασμένα μάρμαρα και τ'α βουναλάκια τών σκουπιδιών και προτείνουν ο μέν αρχιτέκτων Γκούτενζον την Πειραιϊκή χερσόνησο για νά κτισθ'η Παλάτι για τόν "Όθωνα, ο δέν αδελφός του ο Μαξιμιλιανός, βέν βλέπει άλλο κατάλληλο μέρος από τόν λόφο της 'Ακροπόλεως...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Σοβαρά : "Ήθελε νά κτίση τ'ο βασιλικό ανάκτορο επάνω στην 'Ακρόπολη : Δίπλα στόν Παρθενώνα :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι προτείνει ο Μαξιμιλιανός. Πά τ'ο βέτο τ'ο είχε ο ίδιος ο πατέρας του "Όθωνος, ο βασιλεύς της Βαυαρίας Λουδοβίκος, ο οποίος απέρριψε και τίς δυο προτάσεις και είχε : "Όχι στόν Πειραιΐ, γιατί πρέπει νά βρίσκεται τ'ο 'Ανάκτορο μακριά από βολή τηλεβόλου από πολεμικό πλοιο. "Όχι και στην 'Ακρόπολη γιατί ο τόπος αυτός είναι ιερός με τ'αρχαία του κτίσματα.

- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Καί Έως βου βρεθῆ ὁ κατάλληλος τόπος γιά νά κτισθῆ τό Παλάτι, ὁ "ὄθων μέ τήν 'Αμαλία χρησιμοποίησανε γιά 'Ανάκτορο τό διώροφο σκίτι τοῦ 'Αφθονίδη, ὅπως εἶπαμε στήν προηγούμενή μας συνάντησι...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καί ἡ 'Αντιβασιλεῖα, ὁ "Αρμανσπεργκ μέ τίς κόρες του καί τοὺς ἄλλους βαυκαροὺς, πιάσανε τό διώροφο ἐκείνης σκίτι τοῦ Παρθύ-
του στήν ὁδόν Πειραιῶς, ἐκεῖ ὅπου εἶναι σήμερα ἀπόμνη τό Πα-
λατό 'ἔδειτο τῶν 'Αθηνῶν.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Καί τώρα μαντεύω τήν συνέχεια...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Τί μαντεύεις ; Ποιά συνέχεια ;
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Μαντεύω ὅτι ἀπό τό χρονολογικό αὐτό σημεῖο, γύρω στά 1837 ἀρ-
χίζουν οἱ περιπέτειες τοῦ χώρου ποῦ λέγεται σήμερα πλατεῖα 'Ο-
μονοίας. "ἔχομε πεῖ ἔλλοτε ὅτι ἡ ὁδός Σταδίου, ἡ σημερινή ὁ-
δός Σταδίου δέν ὑπῆρχε οὔτε κἀν ὡς δρόμος, γιατί τότε ἦταν
ἓνα ἀκάλυπτο ρέμμα, ποῦ κατέβαζε ὅσα βρόχινα νερά κατηφορίζανε
ἀπό τόν Λυκαβητό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** "ἔτσι ἀκριβῶς εἶναι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Κι' αὐτό τό ρέμμα κατέληγε σ' ἓνα μεγάλο λάκκο, στήν θέσι τῆς
σημερινῆς πλατείας 'Ομονοίας καί ἀπ' ἐκεῖ πάλι, ~~εἰς τὸν ἄντρον~~
συνεχιζότανε σάν ρέμμα στήν σημερινή ὁδὸ 'Αγίου Κωνσταντίνου.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Νάλιστα. Ἐλέπεις λοιπόν ὅτι ὑπῆρχε ἓνα φράγμα στήν ἐπέκτασι
τῆς πόλεως πρὸς τὰ βαρειο-ἀνατολικά. "ὅταν ἀρχισαν νά κτίζων-
ται μεγάλα ἰδρύματα πέρα ἀπό τό ρέμμα, τό Πανεπιστήμιο, ἡ Κα-
θολικὴ ἐκκλησία, τό 'Οφθαλμιατρεῖο... τό ρέμμα ὑπῆρχε πάντοτε
- ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ** Καί τό περνοῦσαν μ' τρία τέσσαρα ξύλινα γεφυράκια.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Νάλιστα. Γίνεται λοιπόν στά 1835 τό πρῶτο σχέδιο τῆς πόλεως
τῶν 'Αθηνῶν, τῆς νέας πρωτεύουσας τοῦ Κράτους μέ χάραξι δύο
δρόμων σέ σχῆμα σταυροῦ : τῆς ὁδοῦ Αἰδίου καί τῆς ὁδοῦ 'Ερμού.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Έτσι ή πόλεις περιωριζότανε άναγκαστικώς γύρω άπό τήν 'Ακρό-
πολι. Πρόβλεψις έπεκτάσεως όέν ύπήρχε άφου τήν έμπόδιζε τό
ρέμμα τής σταδίου καί ό σκουπιδότοπος τής 'Ομονοίας καί τό
τό άλλο ρέμμα τής δόου 'Αγίου Κωνσταντίνου.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γύρω στά 1845 λοιπόν άρχίζει ή κάλυψις τών άνοικτών ατόων χώ-
ρων, τών χασμάτων, όπως τά άποκαλοϋσαν τότε οί έφημερίδες.
'Ο λάκκος μέ τά σκουπίδια σκεπάζεται με' αυτός καί γίνεται όμ-
μιά τετράγωνη χωματένια πλατεία που άποκαλεται : Πλατεία ~~αδελ-
φών~~ "Οθωνος.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ ~~Ε~~ Νομίζω πως ήτανε καί δενδροφυτευμένη ή πλατεία "Οθωνος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βεβαίως. Τήν είχανε γεμίσει άπό πανύψηλες χουρμαδιές καί ή άνω
άπό τίς χουρμαδιές, τά γειτονικά καφενεδάκια άπλώνανε τραπέζια
καί καρέκλες. "Ομοιος περνοϋσε άπ' έκει τό βράδυ ήκουγε όλοκλη-
ρη συναυλία άπό νταργιλέδες έως ότου αότη ή συναυλία άντικατε-
στάθη άπό έλλη συναυλία που κεδινε κάθε βράδυ στην πλατεία
"Οθωνος, ή στρατιωτική μουσική...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Κάλιστα. "Ητανε ή έποχή - 1850 - νομίζω που ό βραδινός περίκα-
τος τών άθηναίων, γινότανε στην πλατεία ~~αδελφών~~ "Οθωνος. Καί
τότε όνομάσθημε πλατεία 'Ομονοίας :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά 1862 όταν έληξαν οί έμφύλιες ταραχές στην 'Αθήνα, τότε
έπειδή είχεν έπέλθει όμύνοια μεταξύ τών άντιμαχομένων, μετε-
βάπτισαν καί τήν πλατεία "Οθωνος σέ πλατεία 'Ομονοίας.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί ό πρώην σκουπιδότοκος μου μεταφέρθηκε :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πουθενά. Δηλαδή έπισήμως πουθενά. Ούτε έλλως τε καί ό χείρος
τής 'Ομονοίας είχε όρισθετ έπισήμως άπό τον Δήμο για σκουπιδό-
τοκος. Τά λιγοστά κάρρα τών σκουπιδιών του Δήμου, έό ειόζανε
έκει τό περιεχόμενό τους για να μην τρέχουν πολύ μακριά. "Όταν
όμως έγινε πλατεία ό σκουπιδότοκος, τά κάρρα τών σκουπιδιών
πηγαίνανε καί άδειάζανε λίγο πιο πέρα, στην σημερινή πλατεία
Δαυρίου...

- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Έχει και άλλες περιπέτειες ή πλατεία 'Ομονοίας ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ πολλές... όμως για να μην τίσ πάρωμε μονορούφι, ως ποικίλωμε τήν φλυαρία μας με κανένα τραγούδι
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Βάλιστα. Καί έχω να προτείνω γι' άπόψε τό πρώτο πρώτο τραγούδι που εγραφε ό 'Αττίκ, ό άλησομόνητος 'Αττίκ. Πολλοί νομίζουν ότι τό πρώτο τραγούδι του 'Αττίκ είναι τό πασίγνωστο : Είδα μάτια πολλά...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ει' εγώ αυτό νομίζω πως είναι τό πρώτο του τραγούδι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Όχι. Πρίν άπ' αυτό είχε γράψει ένα άλλο που επίσης τό τραγούδησαν πολύ στην έποχή του γύρω στά 1911 . Τό " Μή μ'άγαπες... μή μ'άγαπες... ". 'Η καλή μας φίλη Κλειώ θά μας τό θυμίση.
- ΚΑΡΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία κιόλον) Μή μ'άγαπες... μή μ'άγαπες...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί τώρα ως ξαναγυρίσωμε στις περιπέτειες τής πλατείας 'Ομονοίας. "Ελεγες πως ήτανε χωματένια καί τετράγωνη. Πότε τήν στρογγυλέψανε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στην τρίτη της μεταμόρφωσι.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Στην τρίτη μεταμόρφωσι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια. Πρώτη μεταμόρφωσις : άπό σκουπιδοτόπος γίνεται πλατεία "Οδωνος, μέ χουρμαδιές.
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Δευτέρα μεταμόρφωσις : 'Αποντῆ περιβολάκι καί κάθε βράδυ παιανίζει ή στρατιωτική μουσική. Γίνεται ό βραδινός περίπατος τής 'Αθήνας καί των κομψευομένων... Τρίτη μεταμόρφωσις ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στά χίλια έννιαυσια πέντε ή έξη... 'Ο Δήμος κάνει τήν ασφαλτόστρωσι τής πλατείας. Διορθώνει τό πεζοδρόμιό της που τό παρουσιάζει στρογγυλό. Τό περιβολάκι της κλουτίζεται καί άποντῆ καί σιδερένιο κιγκλιόμα ...
- ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Ποτέα δέν είχε κίγκελλα ;

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Δέν εἶχε· πῶς θά μπαίνανε οἱ μουσικοὶ τῆς στρατιωτικῆς μπάντας καί πῶς θά μαζευτότανε ὁλος αὐτός ὁ κόσμος γύρω ἀπὸ τοὺς μουσικοὺς καὶ παίζανε· κυρίως χαζεύανε τὸν ἀρχιμουσικό τὸν γερμανὸ Σάϊλερ καὶ φαίνεται ὅτι διευθύνοντας τὴν μπάντα ἔκανε ὑπερβολικὲς κινήσεις·
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Καί, τὸ ξέρω αὐτό, ὅπως ξέρω ὅτι πολὺ συχνά κάποιο ξένο ἔμβρα-
τήριο, τὸ διηθούνε ἕνας τύπος τῆς Ἀθήνας, ὁ μπάρμπα Γιάννης ὁ Κανατῆς, κρατῶντας μιὰ βέργα στὸ χέρι του· καὶ αὐτὸ ἔκρινε τὸ ἔμβρατήριο, πῆρε ἀργότερα στίχους καί ἔγινε τὸ τραγοῦδι τοῦ μπάρμπα Γιάννη τοῦ Κανατῆ·
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Ἔτσι εἶναι· Ὁ ἀρχιμουσικός εὐχαρίστως παραχωροῦσε τὴν θέσι του στὸν μπάρμπα Γιάννη, γιατί ἔτσι ἡ στρατιωτικὴ μουσικὴ ἀποκοτόσε μιὰ ἄντραξιόν· καὶ ἔτρεχε ὁ κοσμήτης : Ὁ μπάρμπα Γιάννης δευθύνει τὴν μπάντα... ὁ μπάρμπα Γιάννης, τρεχάτε...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Ἀθῶα καὶ ἀφελῆ ἀθηναϊκά χρόνια· οἱ ἀθηναῖοι φάχνανε νὰ βροῦνε διασκέδασι στὸ παραμικρό· καὶ δέν κρέπει νὰ παραλείψωμε κάτι καὶ ἔχομε περὶ καὶ ἄλλοτε· τὰ γύρω καφενεῖα, βγάζανε τραπεζακία καὶ καρέκλες στὸν κήπο τῆς πλατείας, γιατί τὰ βράδουα, τίς νύκτες δηλαδή, ἄρχιζε τὸ θέαμα σὲ μικρὰ κάλνα καὶ εἶχανε στημένα· Ἐνα θέαμα βαριετέ, μὲ τραγουδίστρες, κωμικοὺς καὶ ταχυδακτυλουργοὺς...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Καλὰ καὶ τὸ θυμήθημε γιατί ἐγὼ τὸ εἶχα ξεχάσει αὐτό· τὸ περίεργο εἶναι ὅτι ὁ περίπατος τῶν ἀθηναίων μοιραζότανε σὲ δύο τρία σημεῖα τῆς πόλεως· Ὁ μέσος κόσμος πῆγαινε στὴν πλατεία Ὁμονοίας, στὴν μουσικὴ, ὁ καλύτερος κόσμος, ὁ ἀριστοκρατικὸς νὰ ποῦμε, στὴν πλατεία Συντάγματος καὶ στὴν λεωφόρο Ἀμαλίας καὶ τὴν λέγανε ἀκόμη τότε β ο υ λ ε β ἄ ρ ι ο ν...·
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Βουλεβάρτιον ἢ Λοβαρά ἢ τὸ γαλλικὸ μπουλεβέρ ἢ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Βέβαια. Οί βαυαροί αρχιτέκτονες καί μηχανικοί που σχεδίασαν τήν πρώτη ρυμοτομία τῆς Ἀθήνας, μαζί μέ τούς Ἕλληνες συνδασφάλους αὐτῶν, εἶχανε περὶ οἱ πλατεῖς ὁδοί θά ἀποκαλοῦντο βουλευδάρια. Βουλευδάριον Ἀμαλίας, βουλευδάριον Βιλαελλήνων, ἀδόμη καί ἡ στενή ὁδός Ἐρμοῦ ἐλέγετο τότε Βουλευδάριον Ἐρμοῦ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶ καί ἡ λέξις πλατεῖα, τί σημαίνει ; Πλατεῖα ὁδός, πλατύς ὁδός. Ἐνῶ στίς ξένες γλώσσας, γαλλικά πλάς, ἰταλικά πιάτσα, σημαίνει τόπος. Ἀδόμη καί στά γερμανικά πλάτς σημαίνει τόπος. Ἐκαίρεσι στίς πλατεῖες κένουν οἱ ἔγγλέζοι καί τίς ἀποκαλοῦν τετραγώνια, σκουέρ... Ὅμως μέ καί βρισκόμαστε σ' αὐτήν τήν ἐποχή, ἀξίζει νά θυμηθοῦμε καί ἕνα ἀπό τὰ πρῶτα τραγούδια τοῦ Νικολάου Κόκκινου, τοῦ τροβαδούρου τῆς καληῆς Ἀθήνας. Θά θυμηθοῦμε τό : Πῶ εἶχασες καί ἕλλονε τώρα ποθεῖ ἡ καρδιά σου... Συμφωνεῖς ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μπορῶ νά διαφωνήσω ;

ΚΑΛΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (μέ συνοδεία κλύου) Πῶ εἶχασες καί ἕλλονε
τώρα ποθεῖ ἡ καρδιά σου...

Κ.τ.λ. Ξ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί ξαναγυρίζομε στήν πλατεῖα Ὀμονοίας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στάσου νά μετρήσω ; Στήν τρίτη μεταμόρφωσι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στήν τρίτη. Ἡ πλατεῖα στρογγυλεύεται καί οἱ ὁδοί της παίρνουν ἔσφαλτο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό γίνεται πότε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶπαμε : 1905 μέ 1906. Θυμῆμαι ἀδόμη τὰ καζάνια που βράζανε τήν ἔσφαλτο... θυμῆμαι ἀδόμη τούς ἐργάτες μέ τίς χονδρές πέτσινες μπότες που ἔστρωναν τήν ἔσφαλτο καφτή... Εἶθε κυκλοφορία γύρω ἀπό τήν Ὀμόνοια εἶχε σταματήσει. Τότε ἔγιναν καί τὰ δημόσια ἀνακουφιστήρια κάτω στήν Ὀμόνοια σ' ἕνα ὑπόγειο καί στήθημε ἕνα περίπτερο σάν ὀφελισμός...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί τετάρτη μεταμόρφωσις :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στάσου, μή βιάζεσαι. *Απόμα είμαστε στην τρίτη. Λοιπόν αυτή ή τρίτη περιπέτεια τής πλατείας *ομονοίας είχε καί κάτι τό πρωτότυπο καί διασκεδαστικό γιά τους άθηναίους. *Έπρεπε φαίνεται νά ποτίζεται πολύ ή έσφατος γιά νά στερεοποιηθῆ περισσότερο, μά έπρεπε καί νά πλένεται κάθε μέρα δυό φορές, γιατί δέν μπορούσε ν' απορροφήσῃ τίς ακαθαρσίες τῶσων αλόγων από τά άμάξια που σταθμεύανε ή περνοῦσαν.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Καί πως γινότανε αυτή ή τουαλέττα τής ασφάλτου :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Με κάτι σωήνες πράσινους έως δυό μέτρα μήκους ό καθένας. Αύτοι οί σωήνες είχανε ρόδες καί περπατούσανε στην πλατεία. *Έτσι τήν καταβρέχανε κάθε πρωί...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τό νερό που τό βρίσκανε έκεινη τήν έποχή τής λειψυδρίας :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τήν περίμενα αυτή σου τήν έρώτηση Γιάννη. Κάθε πρωί έρχότανε ένα βυτίο... δηλαδή δυό βυτία σαν αυτά που ξερομε σήμερα, μά ένα βαρέλι με νερό άνεβασμένο σ' ένα κάρρο... Πολύ πρωτόγωνα πράγματα... Καί τό κωμικό είναι ότι τά λουστράκια τής πλατείας *ομονοίας βρίσκανε εδαιρία νά πλένουν τά πόδια τους στο νερό που έτρεχε γιά τό κατάβρεγμα τής πλατείας...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τό περιβολάκι :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τό περιβολάκι υπήρχε πάντα, μά τήν διαφορά ότι γύρω γύρω τοποθετήσανε τά σιδερένια τους τραπέζια οί πλανόδιοι καί οί καί θριοι άνθοπωλές τής *Αθήνας. Καί έτσι ή πλατεία *ομονοίας ήτανε ένας μαζέξ, τεράστιος μαζέξ με μία χουρμαδιά τή μέση καί γύρω γύρω πρασινάδες καί λουλούδια γιά πούλημα.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Τετάρτη μεταμόρφωσις :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Τετάρτη καί μεγάλη μεταμόρφωσις, τετάρτη περιπέτεια. *Η *ομόνια υπό διωγμόν. Οί άνθοπωλές έξοστραβίζονται. Ποιρεύονται στην πλατεία του ταχυδρομείου καί στην ανατολική πλευρά τῶν Παλαιῶν *Ανακτόρων... Τά λουστράκια διώχνονται... τό περίπτερο δβελλισκος κατεδαφίζεται... Τά άμάξια φεύγουνε. Τό περιβολάκι άνασπάζεται έρδην...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τί έγινε δηλαδή ; Σεισμός ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τί σεισμός ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καταλαβαίνω, σεισμός μοντερνισμού και εξωραϊσμού. Θα σπάτημι ή *ομόνοια για να γίνει από κάτω ο νέος σταθμός του υπογείου ηλεκτρικού σιδηροδρόμου .
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δεν μπορεί κανείς να φαντασθή αυτό το θέαμα που παρουσίαζε ή πλατεία *ομόνοιας γύρω στα 1925 με 1926. *Όλη ή πλατεία περιφραγμένη κυκλικά με σανίδες ύψους τριών τεσσάρων μέτρων. *Ότε άμάξια δεν μπορούσαν να περάσουν, ούτε αυτοκίνητα. Πονάχα οι πεζοί κυκλοφορούσαν κλώνοντας σάλτα από ένα βουναλάκι με χώματα σε άλλο βουναλάκι από πέτρες... Καί ένας έκπληκτικος θόρυβος από τό κέντρο του περιφραγμένου αυτού στρατοπέδου...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πηχανήματα και έργάτες που δουλεύανε... Σιάβανε, έπιχωματόνανε, γκρεμίζανε, βγάζανε σωληνες νερού, σωληνες γκαζιού, καλώδια ηλεκτρικά... Κι'αυτή ή ιστορία κράτησε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Περίπου ένα χρόνο. *Ερχόντουσαν από τίς έπαρχίες πολίτες για να ίδούν αυτήν τήν καταστροφή.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τώρα που μου τό λές θυμάμαι μία γελοιογραφία που είχα ιδεί σ'ένα σατυρικό περιοδικό. Διάφοροι ξένοι άλπεινιστάι, με τά γνωστά άλπενστοι και τά σχοινιά για τήν άνάβασι στίς "Άλπεις ήτανε σιαρφαλωμένοι στα βουναλάκια γύρω από τήν *ομόνοια και προσπαθούσαν να κοιτάξουν τί γινότανε μέσα από τό σανιδένιο τεύχος. *Ήτανε γελοιογραφία του *Ήλια Κουμτσάκη και είχα τήν έξης λ.ζάντα : *Ο Εωμηός ο μέγας κάλπης - κίνει τάς *Αθήνας, "Άλπεις...
- Ήν τρέχετε στίς "Άλπεις περιηγηταί μας ξένοι
 έλπετε στήν *Αθήνα τήν άναστατωμένη
 γιατί έδώ σάν όητε τόσας άρχαίαις δόξαις
 θα μεταχειρισθήτε κι'αυτά τά άλπενστοί σας !

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί, τήν θυμάμαι κι' ἐγώ αὐτήν τήν γελοιογραφία... Καί φτάνομε στήν πέμπτη περιπέτεια...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι' ἑλλη περιπέτεια :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πέμπτη, μικροπεριπέτεια καί μῆλλον κωμική. Κάποιος δήμαρχος θέλησε στή 1933 νά ἐξωραίσῃ τήν ἀσκή πλατεία ὁμονοίας καί ἦτανε τότε γυμνή, σάν ἔρημος Σαχάρα. Γυ νη καί πλακοστρωμένη καί ἐφτιαξε κλισιά περίπτερα ἐπάνω στή οποῖα ἐτοποθέτησε τεράστια καί κινδύουσα ἀγάλματα θεοτήτων... Ὀκτώ περίπτερα, ὀκτώ ἀρχαῖες γυναῖκες... Κι' καλύτερα νά συνεχίσωμε ἀφοῦ πρότα θυμηθῶμε καί κανένα ἕλλο τραγοῦδι.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ θέλεις νά ποῦμε κάτι συμβολικό γιά τίς περιπέτειες τῆς πλατείας ὁμονοίας ; θά θυμηθῶμε τό χωρίς καρδιά, καί θά συμβολίσῃ τή σήφισμο τῆς πλατείας ἀφοῦ θά εἶχε μείνει χωρίς καρδιά...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιόγιο μου δέχομαι τό χιούμορ καί προχωροῦμε στό χωρίς καρδιά...
- ΚΑΚΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μὲ συνοδεία πιάνου) Χωρίς καρδιά...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτή λοιπόν ἦτανε ἡ πέμπτη περιπέτεια τῆς πλατείας ὁμονοίας, τῆς ἀμαρτωλῆς πλατείας ὁμονοίας. Ἔχομε καί ἕκτη περιπέτεια :
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν τελειώσαμε μὲ τήν πέμπτη. Σκέφου ὅτι οἱ ἀσκηταὶ σπάζανε τὰ κεφάλια τους νά βροῦνε τί ἀντιπροσωπεύανε αὐτά τὰ τρομερά κέτρινα ἀγάλματα. Λέγανε μερικοί : Εἶναι οἱ Πούσες... Ἄντελέγαν ἕλλοι : οἱ Πούσες εἶναι ἐννέα... Τὰ ἀγάλματα εἶναι ὀκτώ... Ποιά λείπει ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί φυσικά τό πρόβλημα ἔμεινε ἕλυτον ἕως ὅτου κάποιος καλός θεός εφῶτισε τόν τότε δήμαρχο καί καθήρεσε ἀπό τοῦς θρόνους τίς ὀκτώ τερατιόμορφες ἐκεῖνες γυναῖκες... Καί πῆρε στήν ἕκτη περιπέτεια...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ὡς τὴν περιπέτεια ἦτανε αὐτή, ἡ καθάρσις τῶν ἀγαλμάτων...

Και όπως πριν

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ " ~~Επειδή είπατε~~ τότε πήμε στην έβδομη...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Υπάρχει και έβδομη ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ πως να μην υπάρχει ; "Ολα τα μεγάλα πράγματα του κόσμου είναι έπτά. Σ' έπτά ήμερες έπλασε ο θεός τον κόσμο, έπτά είναι οι ήμερες της εβδομάδος...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ "Επτά ήτανε οι άρχαίοι σοφοί, έπτά τα θαύματα του κόσμου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Επτά τα θανάσιμα άμωρτήματα... μπορούσε να μην έχη και ή πλατεία "Ομονοίας έπτά περιπέτειες και έπτά μεταμορφώσεις ;

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ τότε την έβδομη ήγησέ με να στην πω έγω. "Η σημερινή της μορφή, με τό περιβολάκι, με τους πίδακες που πήνε άλλοι Έστα κι Ένας και λοξά, με την άβαση της λίμνη και με τις κυλιόμενες σκάλες... "Εβδομη και τελική περιπέτεια φαντάζομαι.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ ήην πανοραμικές γιατί δεν ξέρεις τί γίνεται... "Η πλατεία "Ομονοίας τό "χει στο αίμα της φαίνεται να μην είναι σταθερή με Έστατη. Σιέφου πόσα όνόμενα έχει έλλάξει ; Πλατεία Σπουδικότοπου, πλατεία "Θωκος, πλατεία "Ομονοίας. Λοιπόν δεν αποκλείεται κάποτε, πολύ σύντομα, να έχωμε έννοσηφές πάλι.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Για ποιδόν λόγο ; τί να της κάνουνε πιά ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ανοώ ότι γκρινιάζουνε οι αυτοκινητιστές, ότι δυσχεραίνεται ή κυκλοφορία. "Αν τυχόν άνοίζουνε στη μέση την "Ομόνοια θα ένώσουνε την Πανεπ στημίου με την όδόν "Αγίου Κωνσταντίνου και την Τρίτης Σεπτεμβρίου με την "Αθηνάς... Γά τί τέ μελετώ με αυτά Γιαγκο ; "Δε μην μιλάμε καλύτερα να μη φέρωμε γρουσουζιά... Καλύτερα θα είναι να τελειώσωμε την άποφινή μας συνάντησι με κανένα καλαιό εθδυμο τραγουδι...

ΚΑΒΙΩ ΔΕΝΑΡΑΟΥ (με συνοδεία πιάνου) θέλεις δεν θέλεις βρέ μικρό θα 'ρω απόφε να σε βρω...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Πάλι άγα ητέ μου Δημήτρη, τελειώσαμε γι' απόφε...